

A Nagy Könyv egyre inkább köztudatba kerül – Totik, Kocsor és Lékó vall

Kinek Móra, kinek Bíró

A Somogyi-könyvtár olvasója. Az intézményben is lehet szavazni a kedvenc magyar és külföldi regényre

Fotó: Schmidt Andrea

Megy a tévében A Nagy Könyv című játék. Kinek mi a kedvenc magyar és külföldi regénye, ki mire szavaz? Totik Vilmos matematikus, Kocsor Erika televíziós szerkesztő, s Lékó Péter sakknagyemester szavazatára, illetve olvasással kapcsolatos véleményére joggal kíváncsiak a szegediek és nem csupán a szegediek.

Totik Vilmos matematikus, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető tanára a magyar irodalom képviselői közül egy igazi szegedi, Móra Ferenc Aranykopsósó című művére szavaz majd, a külföldiek közül pedig a világhírű kolumbiai író, Gabriel García Márquez Száz év magányára voksol.

– Most érkeztem vissza egy Új Zéland–Ausztrália–Egyesült Államok szakmai körútról, számtalan teendőm van, csupán ezért nem szavaztam még – mondja az akadémikus. Általában is az „igazi” regényeket kedveli a szépirodalmon belül, melyek nemcsak becsületesszóra regények, hanem történet írnak le. A posztmodern azonban távol áll tőle, nehezen tudja értelmezni az utalásokat.

Kocsor Erika, az MTV Szegedi Körzeti Stúdiójának irodalmi érdeklődésű szerkesztő-műsorvezetője ragyogó ötletnek tartja népszerűsíteni az olvasást.

– Olvasni számomra természetes létforma. Az ember olvasás közben „elvan” egy másik világban, ami ugyan nem létezik, de mégis létezik. Minél több ilyen „pluszvalóságot” ismerünk meg, annál többet tudunk – mondja. A világirodalomból régi kedvencére, a Száz év magányra szavaz, a magyar irodalomból pedig Bíró Péter Hazafelc című regényére. A kortárs szerző közelmúltban, a Magvetőnél megjelent műve több szempontból a Márquez-műhöz hasonlítható.

Lékó Péter, a szegedi sakknagyemester a történelmi regényeket kedveli. A magyar szerzők közül Gárdonyi az Egri csillagok című regényére szavaz, a külső irodalom képviselői közül pedig a lengyel Henryk Sienkiewicz világszerte ismert Que vadis?-jára.

– Korábban rengeteget olvastam, mostanában egyre kevesebb időm van rá – beszéli. Nagyon sajnálatosnak tartja, hogy a gyerekek is egyre kevesebbet olvasnak – legalábbis általában –, pedig nekik lenne rá idejük. Olvasás

helyett a számítógépes játékok töltik ki szabadidejüket – persze, azok is hasznosak, de nem szerepnevekedésük arányában. A Nagy Könyv minden bizonnyal hozzájárul e tendencia megváltoztatásához.

E. CS.

GYÜLNEK A SZAVAZÓLAPOK

A Somogyi-könyvtárba be sem nyithat az ember anélkül, hogy szemébe ne ötlene a Nagy Könyvre a figyelmet fölhívó, a méreteire nézvést is „nagy” könyv, és a legalábbis gyermeknagyságú írók, meg a szavazóláda, a szavazólapokkal. Mint Katonáné Berta Zsuzsanna könyvtáros, a kölcsönzéssel kapcsolatos adminisztrációt végzi, elmondja: naponta több tucatnyian érdeklődnek a szavazásról, s ez a szám nyilván emelkedni fog. „A külföldi szerzők művei közül Steven Erikson Tremorlor kapuja című regényére szavazok, ez egy fantasy-tetralógia része, a magyar pedig valószínűleg Fekete István egyik regénye lesz” – mondja Czagány Izabella, az SZTE egészségügyi főiskolai karának hallgatója, és tanulmányozni kezdi a szavazólapot. Gyűlnek a szavazatok a hatalmas ládában.

Szegedi utcácaseprők

Szeged utcáinak takarítását örökítette meg egy régi fotográfus a XX. század elején. A képekből album készült, amelyet egy budapesti antikváriumtól vásárolt meg a szegedi Móra-múzeum. Az anyagot a Szegedről szóló állandó kiállítás részeként mutatják be.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Néhány évvel ezelőtt egy fővárosi antikvárium kincsei közül bukkant elő egy kis fotóalbum, amely a XX. század eleji szegedi köztisztasági állapotokat mutatja be – tájékoztatta lapunkat Medgyesi Konstantin, a Móra Ferenc Múzeum sajtóreferense. A múzeum megvásárolta a dokumentumot, s Fári Irén történész nemrégiben fejezte be a képek történetét és a korabeli viszonyokat foltáró kutatást.

A fotókon zömmel szegedi útrészletek láthatók. A belvárosi felvételeken gondosan söpört járdákat, illetve sárfökhordós, de szilárd burkolatú kocsikat örökített meg az ismeretlen fényképező. A nagykörúton kívüli utcacézetek viszont még megle-

hetősen falusias képet mutatnak. Akkoriban a szegedi utak nagyobb része semmiféle burkolattal nem volt ellátva. A város portalanítása – különösen szeles időben – szinte lehetetlen feladatnak bizonyult.

A fényképek bemutatják a korjellegzetes szereplőit, az akkor köztisztasági ambulánsoknak nevezett utcaseprőket is. Fári Irén kutatásai szerint a század elején 34 kézi söprős munkás igyekezett tisztán tartani a köztereket. Az utcaseprők reggel hat órától sötétedésig folyamatosan gyűjtötték a szemetet a kukás kocsikba. A Belváros egyes területein naponta kétszer is söprögetni kellett.

A fotóalbum anyagát a XX. századi Szegedet bemutató állandó kiállítás részeként mutatják be.

Korabeli szemeteskocsi a városi fürdő előtt Fotó: Móra Ferenc Múzeum

E. Somogyi Andrea keze alatt életre kel az anyag

Szecessziós mintákkal

E. Somogyi Andrea 1999-ben jegyezte el magát – úgy tűnik, egy életre – a selyemfestéssel. A szegedi iparművész párnákat, faliképeket, nyakkendőket díszít a festékekkel, s régi álmát váltotta valóra, amikor egy mennyasszonyi ruhát is megfestett.

– A selyemből sokan ismerik a szatén, az organzát, azt viszont kevesen tudják, hogy a hernyóselyemnek legalább 50 fajtája van – avat be a mesterség titkába E. Somogyi Andrea. – A lakástextiliákhoz a nehezebb, sűrűbb szövésű anyagból készíték, mert az könnyebb és szebb az esése.

A szegedi iparművész műhelyében, egy társasház alsó szintjén selyemhuzatú kanapén párnák díszelnek. Néhány megfestett ruha is kellelti magát, a babák mellett kék selyemtáska áll

kis neszeszerrel. A falat fekete-arany faliképek takarják. Az asztalon összehajtott selymen szecessziós kacsa: még csak félig van kész.

– 1999-ben jártam egy selyemfestő tanfolyamra. Azt követően nyílt közös kiállításunk Baltásné Gáti Csillával a Juhász Gyula Művelődési Központban. Az első időszakban a munkáimat az arany-fekete színvilág jellemezte. Ma már több színnel dolgozom, és Hundertwasser színvilága is nagyon vonz. Nagy kihívás számomra, hogy a gobelin stílusát átvigyem selyemre, vonalakból épüljön fel egy-egy munka.

Andrea mindig szeretett volna olyan kendőt hordani, amit egy adott ruhához terveztek. A honlapján pont a kendőre figyelt fel egy Spanyolországban élő magyar galériatulajdonos, hamarosan kiküldte a kollekciót. A kendőket nyakkendővel párban mintázza: aranydobozba simítva több is fekszik az asztalon. Andrea szerint nagyon ritka, hogy

látszik egy párról az összetartozás, ami ezekkel a kiegészítőkkel kifejezhető. A szegedi iparművész a szecessziós mintákat kedveli: kacskaringós vonalak díszítik az anyagot. Az életfái nagyon kedveltek, ebből most épp megrendelésre fest egyet. Szíjgyártók rendeltek tőle ló mintás nyakkendőket, ezzel is hamarosan elkészül. Munkáit az Iparművészeti Lektorátus zsűrizi, 2002-ben felvették a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének textil szakára.

A munkafolyamat első állomása a tervezés: megrajzolja a mintákat papíron. A fehér selymet először kifeszíti, majd felfesti a kontúrokat. Ez után egy nagy festéssel felviszi az alapszínt. Villámgyorsan kell dolgozni, mert ha már megszáradt a festék, nincs lehetőség javításra. Ezután megfesti a kontúrú körbekerített felületet, majd a kontúrfestékekkel még díszíti az anyagot. Ha márványos hatást szeretne, a selymet megszövi, ez felszívja a festéket. 24 óra száradás után 150 fokon, 15 percig süti az anyagot, amit így mosni, vasalni is lehet. A kész munkákat Swarovsky kristályokkal díszíti. A csiszolt kis hegyi köveket nem ragasztóval rögzíti, hanem rávasalja a selyemre: a hő hatására ugyanis a kristály megolvad, s megtapad.

– Nincs kedvenc munkám, csak egy dolog a fontos: hogy mindennap festhessek – mondta Andrea a keretre feszített selyem fölött. – Nemrég fejeztem be egy selyemparaván festését: első alkalommal mintáztam meg nőalakot. Vannak elrontott darabok is, amiket nem dobok ki, okulásként megtartom. Érdekes viszont, hogy ezeken a munkákon mások nem veszik észre a hibát.

NYEMCSOK ÉVA

E. Somogyi Andrea munkái felismerhetők a szecessziós motívumról. Ruhákat, kendőket, képeket is fest

Fotó: Schmidt Andrea

Melyik évben írtuk?

JÁTSSZON ÉS NYERJEN VELÜNK KÉT HÓNAPON ÁT!

A mai naptól két hónapon keresztül, kéthetente felteszünk egy kérdést, amelyre a választ a naponta megjelenő „Időutazás a Délmagyarországgal” c. sorozatunkban találja meg. Ezután nem kell más tennie, mint kitölteni a kupont és visszaküldeni címünkre.

A helyes választ beküldők közül hetente kisorsolunk 3 db, egyenként 5000 Ft értékű könyvutalványt!

ÉS EZ MÉG NEM MINDEN!

Az összes beérkezett szelvényből május 25-én kisorsolunk egy szerencsés nyertest, aki megnyeri

a FŐDÍJAT, EGY SZÁMÍTÓGÉPET!

A fődíj átadására a május 28-i Délmagyarország Születésnap rendezvényünkön kerül sor.

Az első kérdés:

Melyik évben lett egyetemi város Szeged?

Név:

Cím:

Tel.szám:

Beküldési határidő: 2005. április 14.

Cím: Délmagyarország Kiadó,

6720 Szeged, Stefánia 10.

A borítékra írja rá: Időutazás

